

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 121, 123, 125, 126, 127, 130, 131 IR
181 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. birželio 25 d. Nr. XII-1878
Vilnius

1 straipsnis. 121 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 121 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kardomosios priemonės gali būti skiriamos tik tuo atveju, kai yra pakankamai duomenų, leidžiančių manyti, kad įtariamasis padarė nusikalstamą veiką. Kai kardomosios priemonės skyrimo klausimą sprendžia ikiteisminio tyrimo teisėjas ar teismas, iki teismo posėdžio asmuo, kuriam skiriama kardomoji priemonė, ir jo gynėjas turi teisę susipažinti su visa prokuroro pateikta medžiaga, kuria grindžiamas pareiškimas dėl kardomosios priemonės skyrimo.“

2 straipsnis. 123 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 123 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

,,123 straipsnis. Suėmimo skyrimo tvarka

1. Suėmimas gali būti skiriamas įtariamajam, kuris nėra sulaikytas, ar įtariamajam, kuris yra sulaikytas šio Kodekso 140 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Prokuroras, manydamas, kad įtariamajam, kuris nėra sulaikytas, būtina skirti suėmimą, kreipiasi su pareiškimu į tyrimo atlikimo vietas apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėją. Prokuroro pareiškime turi būti nurodyti šio Kodekso 125 straipsnio 2 dalyje nustatyti duomenys. Teisėjas, nuspindės patenkinti prokuroro pareiškimą, priima nutartį skirti suėmimą, nuspindės atsisakyti pareiškimą patenkinti, – nutartį atsisakyti skirti suėmimą ar nutartį atsisakyti skirti suėmimą ir skirti kitą kardomąją priemonę.

3. Remiantis šio straipsnio 2 dalyje nurodyta nutartimi suimtą asmenį ne vėliau kaip per keturiasdešimt aštuonias valandas nuo suėmimo momento prokuroras pristato ikiteisminio tyrimo teisėjui, o jeigu tokį galimybę nėra, – kitam tyrimo atlikimo vietas apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjui. Teisėjas privalo pristatyti asmenį apklausti dėl suėmimo

pagrīstumo. Suimto asmens apklausoje dalyvauja gynėjas ir prokuroras. Apklausęs suimtą asmenį, teisėjas priima vieną iš šių sprendimų: nutartį skirti suėmimą palikti galioti (šiuo atveju teisėjas nustato konkretų suėmimo terminą) arba pakeisti šią kardomają priemonę ar ją panaikinti.

4. Šio Kodekso 140 straipsnyje nustatyta tvarka sulaikytą asmenį, kuriam reikia skirti suėmimą, prokuroras ne vėliau kaip per keturią dešimt aštuonias valandas nuo sulaikymo momento kartu su pareiškimu dėl suėmimo pristato tyrimo atlikimo vietas apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjui. Teisėjas privalo pristatyti asmenį apklausti dėl suėmimo pagrīstumo. Sulaikyto asmens apklausoje dalyvauja gynėjas ir prokuroras. Apklausęs sulaikytą asmenį, teisėjas patenkina prokuroro pareiškimą ir priima nutartį skirti suėmimą, kurioje nustatomas konkretus suėmimo terminas, arba atsisako patenkinti pareiškimą ir priima nutartį atsisakyti skirti suėmimą ar nutartį atsisakyti skirti suėmimą ir skirti kitą kardomają priemonę.

5. Teisėjas, priimdamas nutartį skirti suėmimą arba palikdamas šią nutartį galioti, gali pavesti prokurorui per nustatyta terminą surinkti papildomą medžiagą. Gavęs šią medžiagą, teisėjas gali nutartį skirti suėmimą palikti galioti ir nustatyti naują suėmimo terminą arba pakeisti šią kardomają priemonę ar ją panaikinti.

6. Kai byla perduota į teismą, paskirti, palikti galioti, pratęsti ar panaikinti suėmimą arba pakeisti jį kita kardomaja priemone gali teismas, kurio žinioje yra byla, vadovaudamasis šio Kodekso 122 straipsnio reikalavimais.

7. Teisėjui nagrinėjant suėmimo skyrimo klausimą, rašomas posėdžio protokolas. Jame užrašomi pristatyto teisėjui asmens paaiškinimai, prokuroro ir gynėjo pareiškimai bei pastabos.“

3 straipsnis. 125 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 125 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) tikslas, kurio siekiama skiriant kardomają priemonę, o kai priimama nutartis skirti suėmimą, – suėmimo skyrimo sąlygos, vienas ar keli šio Kodekso 122 straipsnyje nustatyti suėmimo skyrimo pagrindai ir motyvai, taip pat faktinės aplinkybės ir motyvai, kuriais remiantis nebuvo skirtos švelnesnės kardomosios priemonės siekiant šio Kodekso 119 straipsnyje numatyti tikslų.“

4 straipsnis. 126 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 126 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„126 straipsnis. Nutarties atsisakyti skirti suėmimą, intensyvią priežiūrą, namų areštą ar įpareigojimą gyventi skyrium nuo nukentėjusiojo ir (ar) nesiartinti prie nukentėjusiojo arčiau nei nustatytu atstumu ir nutarties atsisakyti skirti suėmimą ir skirti kitą kardomają priemonę turinys

Nutartyje atsisakyti skirti suėmimą, intensyvią priežiūrą, namų areštą ar įpareigojimą gyventi skyrium nuo nukentėjusiojo ir (ar) nesiartinti prie nukentėjusiojo arčiau nei nustatytu atstumu ir nutartyje atsisakyti skirti suėmimą ir skirti kitą kardomają priemonę turi būti nurodomi šio Kodekso 125 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose išvardyti duomenys, taip pat faktinės aplinkybės ir motyvai, dėl kurių atsisakoma skirti suėmimą, intensyvią priežiūrą, namų areštą, įpareigojimą gyventi skyrium nuo nukentėjusiojo ir (ar) nesiartinti prie nukentėjusiojo arčiau nei nustatytu atstumu, arba faktinės aplinkybės ir motyvai, dėl kurių atsisakoma skirti suėmimą ir skiriama kita kardomoji priemonė.“

5 straipsnis. 127 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 127 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„127 straipsnis. Suėmimo taikymo trukmė ir jo termino pratęsimas

1. Suėmimas negali būti taikomas ilgiau kaip šešis mėnesius. Konkrečų suėmimo terminą nustato ikiteisminio tyrimo teisėjas nutartyje skirti suėmimą, tačiau iš karto suėmimas negali būti paskirtas ilgesnis kaip trys mėnesiai. Nepilnamečiui iš karto suėmimas negali būti paskirtas ilgesnis kaip du mėnesiai. Suėmimo terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip iki šešių mėnesių, o nepilnamečiams – ne ilgiau kaip iki keturių mėnesių gali tas pats arba kitas tos pačios ar kitos apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjas. Suėmimo skyrimo taisyklės, skirtos nepilnamečiams, taip pat taikomos asmeniui, kuris teisėjo sprendimo priėmimo metu yra sulaukęs pilnametystės.

2. Dėl ypatingo bylos sudėtingumo ar didelės apimties šio straipsnio 1 dalyje numatytą suėmimo terminą apygardos teismo teisėjas gali pratęsti, bet ne ilgiau kaip iki trijų mėnesių, o nepilnamečiams – ne ilgiau kaip iki dviejų mėnesių. Suėmimo terminas gali būti pratęstas pakartotinai, bet ikiteisminio tyrimo metu terminas negali tapti ilgiau kaip devynis mėnesius, o nepilnamečių suėmimo terminas – ne ilgiau kaip šešis mėnesius. Bylose dėl sunkių ar labai sunkių nusikalstamų, taip pat bylose, kuriose nusikalstamų veikų padarymu įtariami ar kaltinami bendrininkų grupės, organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo nariai, arba kai asmenys

suimti užsienio valstybėje, ikiteisminio tyrimo metu suémimo terminas negali tapti ilgiau kaip aštuoniolika mėnesių, o nepilnamečių suémimo terminas – ilgiau kaip dvylika mėnesių.

3. Dėl suémimo termino pratėsimo ikiteisminio tyrimo metu prokuroras likus ne mažiau kaip dešimčiai dienų, o kai suémimas paskirtas ar pratęstas trumpesniams negu vieno mėnesio terminui, – likus ne mažiau kaip penkioms dienoms iki anksčiau paskirto ar pratęsto suémimo termino pabaigos turi su pareiškimu kreiptis į ikiteisminio tyrimo teisę, o jei pratęsus suémimo terminą bendra suémimo trukmė viršytų šešis mėnesius, nepilnamečiams paskirto ar pratęsto suémimo trukmė viršytų keturis mėnesius arba jei suémimas trunka ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepilnamečių suémimas – ilgiau kaip keturis mėnesius, – į apygardos teismą.

4. Prokuroro pareiškime dėl suémimo termino pratėsimo turi būti nurodyti šio Kodekso 125 straipsnio 2 dalyje išvardyti duomenys. Jei pratęsus suémimo terminą bendra suémimo trukmė viršytų šešis mėnesius, nepilnamečiams paskirto ar pratęsto suémimo trukmė viršytų keturis mėnesius arba jei suémimas trunka ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepilnamečių suémimas – ilgiau kaip keturis mėnesius, prokuroro pareiškime turi būti pateikti faktiniai duomenys ir motyvai, kodėl byla laikytina ypač sudėtinga ar didelės apimties, ir išvardyti pagrindiniai ikiteisminio tyrimo veiksmai, atlikti po suémimo paskyrimo ar suémimo termino paskutinio pratėsimo.

5. Teismas negali atsisakyti patenkinti prokuroro pareiškimą dėl suémimo termino pratėsimo vien dėl tos priežasties, kad toks pareiškimas paduotas praleidus šio straipsnio 3 dalyje numatytais terminus.

6. Suémimo termino pratėsimo ikiteisminio tyrimo metu klausimui išspręsti ikiteisminio tyrimo teisėjas ar apygardos teismo teisėjas privalo surengti posėdį, į kurį šaukiami gynėjas ir prokuroras. Šių asmenų dalyvavimas šiame posėdyje būtinas. Prireikus į posėdį gali būti pristatomas suimtasis. Suimtajį privaloma pristatyti į posėdį tuo atveju, kai sprendžiamas ilgiau kaip šešis mėnesius trunkančio suémimo termino pratėsimo klausimas. Nepilnametį suimtajį privaloma pristatyti į posėdį tuo atveju, kai sprendžiamas ilgiau kaip keturis mėnesius trunkančio suémimo termino pratėsimo klausimas. Suimtasis, kuris dalyvauja šioje dalyje nurodytame posėdyje, ir gynėjas turi teisę susipažinti su visa prokuroro pateikta medžiaga, pagal kurią prašoma pratęsti suémimo terminą.

7. Teisėjas šio straipsnio 6 dalyje nurodytame posėdyje priima nutartį pratęsti suémimo terminą arba šio termino nepratęsti, arba šio termino nepratęsti ir skirti kitą kardomąjį priemonę. Teisėjas priima nutartį nepratęsti suémimo termino, jei nustato, kad per paskutinius du kardomosios priemonės – suémimo taikymo mėnesius nebuvo imtasi visų įstatymuose numatytais priemonių, kad per trumpiausią laiką būtų atliktas tyrimas ir atskleista nusikalstama veika, ir

prokuroras nenurodė jokių objektyvių priežasčių, dėl kurių tai nebuvo daroma. Teisėjo priimamos nutarties turinys nustatytas šio Kodekso 125 straipsnyje.

8. Jei teisėjas priima nutartį nepratęsti suémimo termino, suimtasis į laisvę paleidžiamas tik pasibaigus anksčiau paskirtam ar pratęstam suémimo terminui. Teisėjas gali nuspresti paleisti asmenį tuo pat, jei nustato, kad suémimas buvo paskirtas ar pratęstas, nors aiškiai tam nebuvo būtinų sąlygų ar pagrindo.

9. Kai byla perduota teismui, suémimo termino pratęsimo klausimą teismas, kurio žinioje yra byla, sprendžia nepaisydamas to, ar dėl to gautas prokuroro pareiškimas. Jei teismas perdavė bylą prokurorui, suémimo terminas teismo gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki trijų mėnesių, o nepilnamečių suémimo terminas – ne ilgiau kaip iki dviejų mėnesių.

10. Pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar Europos arešto orderį Lietuvos Respublikai išduotiems asmenims šiame straipsnyje nustatyti terminai taikomi nuo jų perdavimo Lietuvos Respublikai.

11. Viso baudžiamojo proceso metu suémimas negali trukti ilgiau kaip du trečdalius didžiausios laisvės atémimo bausmės, baudžiamajame įstatyme nustatytos už sunkiausią nusikaltimą, dėl kurio tiriama ir nagrinėjama byla.“

6 straipsnis. 130 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 130 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„130 straipsnis. Suimtojo arba jo gynėjo teisė apskusti nutartį paskirti suémimą arba nutartį pratęsti suémimo terminą, arba nutartį atsisakyti skirti suémimą ir skirti kitą kardomąją priemonę

1. Suimtasis arba jo gynėjas turi teisę aukštesniajam teismui paduoti skundą dėl suémimo paskyrimo, dėl šios kardomosios priemonės termino pratęsimo ir dėl atsisakymo skirti suémimą ir kitos kardomosios priemonės skyrimo. Skundą dėl suémimo paskyrimo ar šios kardomosios priemonės termino pratęsimo arba dėl atsisakymo skirti suémimą ir kitos kardomosios priemonės skyrimo galima paduoti per dvidešimt dienų nuo atitinkamos nutarties priėmimo. Skundas paduodamas per suémimą paskyrusį ar jo terminą pratęsusį teismą, o šis privalo nedelsdamas perduoti skundą aukštesniajam teismui. Aukštesniojo teismo trijų teisėjų kolegija privalo išnagrinėti skundą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jo gavimo dienos. Skundai nagrinėti rengiamas posėdis; į jį šaukiami suimtasis ir gynėjas ar vien tik gynėjas. Prokuroro dalyvavimas šiame posėdyje būtinas. Prokuroras turi pateikti aukštesniajam teismui skundai nagrinėti reikalingą ikiteisminio tyrimo medžiagą. Suimtasis, kuris dalyvauja šioje dalyje nurodytame posėdyje, ir gynėjas turi teisę susipažinti su visa prokuroro pateikta medžiaga. Jei skundas

paduotas nagrinėjant bylą teisme, teismas, kurio nutartis apskusta, privalo aukštesniajam teismui perduoti skundui nagrinėti reikalingą bylos medžiagą.

2. Išnagrinėjės skundą, aukštesnysis teismas priima nutartį paskirtą suėmimą arba pratęstą suėmimo terminą palikti galioti arba pakeisti suėmimo terminą, arba pakeisti suėmimą kita kardomaja priemone, arba suėmimą panaikinti. Aukštesniojo teismo trijų teisėjų kolegijos priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiamā.

3. Jei suėmimas paskiriamas ar jo terminas pratęsiamas nagrinėjant bylą Lietuvos apeliaciniame teisme, skundus dėl suėmimo paskyrimo ir pratęsimo nagrinėja Lietuvos apeliacino teismo trijų teisėjų kolegija, į kurios sudėtį negali įeiti tą bylą nagrinėjantys teisėjai.“

7 straipsnis. 131 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 131 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Prokuroras ikiteisminio tyrimo arba bylos nagrinėjimo teisme metu ne vėliau kaip per tris dienas nuo atitinkamos nutarties priėmimo turi teisę aukštesniajam teismui paduoti skundą dėl suėmimo nepaskyrimo arba suimtojo paleidimo į laisvę, arba suėmimo termino nepratęsimo arba dėl atsisakymo skirti suėmimą ir kitos kardomosios priemonės skyrimo. Skundas paduodamas per suėmimo nepaskyrusį, suimtajį paleidusį arba suėmimo termino nepratęsusį arba atsisakiusį skirti suėmimą ir kitos kardomosios priemonės nepaskyrusį teismą, o šis privalo nedelsdamas perduoti skundą aukštesniajam teismui. Aukštesniojo teismo trijų teisėjų kolegija privalo išnagrinėti skundą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jo gavimo dienos. Skundai nagrinėti rengiamas posėdis; į jį šaukiami įtariamasis ar kaltinamasis ir gynėjas. Įtariamojo ar kaltinamojo neatvykimas netrukdo teismui nagrinėti skundą. Prokuroro ir gynėjo dalyvavimas šiame posėdyje būtinės. Prokuroras turi pateikti aukštesniajam teismui skundai nagrinėti reikalingą ikiteisminio tyrimo medžiagą. Įtariamasis ar kaltinamasis, jei jis dalyvauja tokiam posėdyje, ir gynėjas turi teisę susipažinti su visa prokuroro pateikta medžiaga. Jei skundas paduotas nagrinėjant bylą teisme, teismas, kurio nutartis apskusta, privalo aukštesniajam teismui perduoti skundai nagrinėti reikalingą bylos medžiagą.“

2. Pakeisti 131 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Išnagrinėjės skundą, aukštesnysis teismas priima nutartį paskirtą suėmimą arba pratęstą suėmimo terminą palikti galioti arba pakeisti suėmimo terminą, arba pakeisti suėmimą kita kardomaja priemone, arba suėmimą panaikinti. Aukštesniojo teismo trijų teisėjų kolegijos priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiamā.“

8 straipsnis. 181 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 181 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

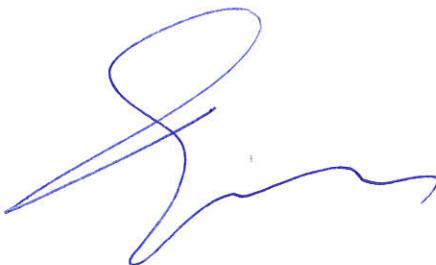
,,2. Prokuroras neturi teisės neleisti susipažinti su visais ikiteisminio tyrimo duomenimis ar daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus, jei ikiteisminis tyrimas baigtas ir yra rašomas kaltinamasis aktas. Susipažinimo su ikiteisminio tyrimo medžiaga metu proceso dalyviai turi teisę šio straipsnio 1 ir 6 dalyse nustatyta tvarka daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus. Prokuroras taip pat neturi teisės neleisti įtariamajam ir jo gynėjui bet kuriuo ikiteisminio tyrimo metu susipažinti su prokuroro pateikta medžiaga, kuri yra ar buvo teikiama teismui prašant skirti ar pratęsti kardomąją priemonę, dėl kurios skyrimo sprendžia ikiteisminio tyrimo teisėjas ar teismas, ar daryti šios medžiagos dalies kopijas ar išrašus šio straipsnio 1 ir 6 dalyse nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Suėmimas, kuris buvo paskirtas ar kurio terminas buvo pratęstas iki šio įstatymo įsigaliojimo, taikomas iki paskirto suėmimo taikymo termino pabaigos. Pasibaigus šiam terminui, suėmimas skiriamas ar jo terminas pratęsiamas pagal šio įstatymo nuostatas.
2. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 130 ir 131 straipsniuose nustatyta tvarka iki šio įstatymo įsigaliojimo paduoti skundai nagrinėjami pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusią tvarką.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė